

SKATTEMINISTERIET

J.nr. 2005-418-0272

Dato:

Til

Folketingets Skatteudvalg

Hermed sendes svar på spørgsmål nr. 54 af 10. november
2005.

(Alm. del).

Kristian Jensen

/Ivar Nordland

Spørgsmål: Ministeren bedes i notatform redegøre for hvilke fælles nordiske tiltag, der i de senere år er iværksat, eller som det planlægges at iværksætte på skatteområdet. Ministeren anmodes i den forbindelse om at redegøre for, hvilke skattemæssige problemer, som det er ministeren bekendt, at der er for personer og selskaber, der er i berøring med skattesystemerne i flere af de nordiske lande?

Svar: Vedlagt er et notat om nordiske tiltag på skatteområdet. Der er redegjort for dels den nordiske dobbeltbeskatningsaftale og den dansk-svenske Øresundsftale, dels om de dobbeltbeskatningsmæssige problemer, som jeg er bekendt med og som vedrører Danmark, og tiltag til mulige løsninger heraf.

Nordiske tiltag på skatteområdet

1. Den nordiske dobbeltbeskatningsaftale og den dansk-svenske Øresundsafale

De nordiske lande (Finland, Island, Norge, Sverige samt Danmark og Færøerne) indgik i 1996 en *fælles dobbeltbeskatningsaftale*. Hovedformålet er at undgå international dobbeltbeskatning som følge af, at f.eks. både Danmark og et andet nordisk land beskatter samme person eller selskab af samme indkomst. Det sker typisk, når en person eller et selskab er hjemmehørende i et land og modtager indkomst fra et andet land.

Dobbeltbeskatningsaftalen kan således alene have lempende virkning i forhold til de to landes skatteret.

Dobbeltbeskatningsaftalen er formuleret på grundlag af OECD's model til sådanne aftaler.

Baggrunden for aftalen er, at alle nordiske lande beskatter efter globalindkomstprincippet. Det betyder, at en person eller et selskab, som er hjemmehørende i et land, er fuldt skattepligtig til dette land, d.v.s. skattepligtig af samtlige indkomster, uanset hvor i verden de hidrører fra.

Alle nordiske lande har også regler om begrænset skattepligt. Det betyder, at et land vil beskatte en person eller et selskab, som er hjemmehørende i et andet land, af indkomst fra kilder i det førstnævnte land, når reglerne om begrænset skattepligt er opfyldt.

Når en person eller et selskab fra et land (bopælslandet) med indkomst fra et andet land (kildelandet) både er skattepligtig af denne indkomst efter bopælslandets regler (globalindkomstprincippet) og efter kildelandets regler (begrænset skattepligt), vil der blive tale om dobbeltbeskatning.

Den nordiske dobbeltbeskatningsaftale skal undgå sådan dobbeltbeskatning. Det formål kan kun opnås ved, at det ene eller det andet land eller begge lande nedsætter den beskatning, som skulle ske efter deres interne skattelovgivning.

Aftalen har derfor en række regler vedrørende forskellige typer indkomster, som for tilfælde, hvor en person eller et selskab med hjemsted i f.eks. Danmark (bopælslandet) og indkomst fra et andet land (kildelandet) angiver, hvornår Danmark, henholdsvis det andet land, kan beskatte denne indkomst.

For en række indkomsttyper medfører aftalen, at kildelandet indskrænker eller helt frafalder sin begrænsede skattepligt på indkomst, som hidrører fra dette land og tilflyder en modtager i det andet land (bopælslandet).

Det forhold at en indkomst kan beskattes i kildelandet, betyder ikke, at indkomsten ikke tages i betragtning ved beskatningen af modtageren i dennes bopælsland.

Aftalen har derfor også bestemmelser om, hvorledes bopælslandet skal lempe dobbeltbeskatning, den såkaldte *metodebestemmelse*.

For Danmarks vedkommende sker lempelsen som hovedregel efter *credit-metoden*. Når en person eller et selskab hjemmehørende i Danmark har indkomst fra et andet nordisk land, skal denne indkomst medregnes ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst. Hvis det andet land efter aftalen kan beskatte indkomsten, skal Danmark nedsætte den beregnede indkomstskat med den betalte udenlandske skat. Nedsættelsen kan dog ikke overstige den danske skat, der vedrører den udenlandske indkomst.

Credit-metoden sikrer, at personer og selskaber, der er hjemmehørende her i landet, beskattes efter dansk skatteniveau, også for så vidt angår deres indkomst fra udlandet, selv om indkomsten beskattes efter et lavere skatteniveau i det pågældende andet land.

For nogen indkomster lempes dobbeltbeskatning dog efter metoden *eksempion med progressionsforbehold*. Det medfører, at en modtager, der er hjemmehørende her i landet, ikke skal betale dansk skat af sådan indkomst, der hidrører fra et andet nordisk land. I disse tilfælde skal modtageren alligevel medregne den udenlandske indkomst ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst. Der beregnes skat af denne indkomst, men den beregnede skat nedsættes med den forholdsmæssige del, der vedrører den udenlandske indkomst.

Baggrunden for denne beregningsmetode er, at Danmark - ligesom de andre nordiske lande - har en progressiv indkomstbeskatning, så skatteprocenten er større for høje indkomster end for lave indkomster. Beregningsmetoden skal sikre, at den danske del af den skattepligtige indkomst beskattes med den skatteprocent, der gælder for den samlede skattepligtige indkomst.

I forbindelse med åbningen af den faste Øresundsforbindelse indgik Danmark og Sverige i oktober 2003 en særlig aftale i tilknytning til den nordiske dobbeltbeskatningsaftale. Formålet med denne "Øresunds-aftale" er at fremme virksomhed mellem de to lande, især i Øresunds-området, selv om aftalen ikke er begrænset til nogle særlige geografiske områder i Danmark og Sverige.

Øresunds-aftalen har særlige regler om arbejde udført på hjemarbejdsplads eller under tjenesterejser.

Dobbeltbeskatningsaftalen medfører, at Danmark (som hovedregel) kan beskatte en person, bosat i Sverige, af løn for arbejde udført i Danmark. Tilsvarende gælder for Sverige for person, bosat i Danmark, som udfører arbejde i Sverige.

Denne såkaldte arbejdslandbeskatning af lønindkomst sikrer neutralitet på arbejdsmarkedet, idet der er sammenhæng mellem betaling af skat og sociale bidrag. Sociale bidrag betales som hovedregel i arbejdslandet. Endvidere er løn typisk fastsat efter forholdene i arbejdslandet.

Dobbeltbeskatningsaftalen tager imidlertid ikke højde for tilfælde, hvor en person, der f.eks. er bosat i Sverige og normalt udfører arbejde her i landet, som led i ansættelsesforholdet udfører arbejde uden for Danmark. Det betyder, at hvis personen f.eks. udfører arbejde fra sit hjem i Sverige eller under tjenesterejse uden for Danmark, skal den samlede løn deles op i den del, der vedrører arbejde udført i Danmark, og den del, der vedrører arbejde, udført uden for Danmark. Dette medfører besvær både for lønmodtager, arbejdsgiver og myndigheder.

Øresunds-aftalen medfører derfor, at hjemarbejde og tjenesterejser anses udført på det sædvanlige arbejdssted, hvis dette arbejde højst udgør en bestemt del af det samlede arbejde.

Den nordiske dobbeltbeskatningsaftale har ikke regler om fradrag for indbetalinger til pensionsordninger.

En person, som er bosat i det ene land og tager arbejde i det andet land, har ofte en pensionsordning i bopælslandet, som den pågældende ønsker fortsat at indbetale til. Efter de gældende regler vil arbejdslandet imidlertid ikke give skattemæssigt fradrag for pensionsindbetalingerne. Tilsvarende gælder for en person, som flytter fra det ene land til det andet, og som har en pensionsordning i fraflytterlandet, som den pågældende ønsker fortsat at indbetale til.

Øresunds-aftalen har derfor regler om gensidig anerkendelse af pensionsordninger i det andet land, for så vidt angår grænsegængere og flyttere.

2. Dobbeltbeskatningsmæssige problemer for personer og selskaber, der er i berøring med skattesystemerne i flere nordiske lande

a. Problem med to skattesystemer

De nordiske lande har forskellige skattesystemer.

De nordiske lande har også forskellige systemer med sociale bidrag, som ikke er en del af skattesystemet. De sociale bidrag er således ikke reguleret af den nordiske dobbeltbeskatningsaftale, men af EU-forordning 1408/71 (som også omfatter Island og Norge gennem EØS-aftalen). Sociale bidrag skal som hovedregel betales i arbejdslandet, eller for så vidt angår pensioner, i det land hvorfra de udbetales. Sociale bidrag skal dog betales i bopælslandet, hvis personen også har arbejde i dette land.

Personer og selskaber, der er hjemmehørende i et land (bopælsland) og har indkomst fra et andet land (kildeland), må nødvendigvis forholde sig til de to landes systemer, der er forskellige, hvilket kan medføre problemer.

Hvis man ville indføre en ordning, hvorefter personer eller selskaber i et land med indkomst fra et andet land alene bliver beskattet af denne indkomst i bopælslandet, henholdsvis kildelandet, ville det også skabe problemer.

Ren bopælslandsbeskatning ville medføre, at den samlede belastning i form af indkomstskat og sociale bidrag blev enten for høj eller for lav, når en person med hjemsted i et land og arbejde i et andet land, som følge af at de to lande har en forskellig sammensætning af indkomstskat og sociale bidrag.

Som eksempel kan nævnes, at Danmark og Sverige tidligere havde en ordning, hvorefter såkaldte grænsegængere (dvs. personer med hjemsted i det ene land og arbejde i det andet land) kun blev beskattet af deres lønindkomst i det land, hvor de var hjemmehørende. Denne ordning med bopælslandsbeskatning havde den fordel, at grænsegængere kun skulle forholde sig til skattesystemet i deres bopælsland.

Danmark har ret lave sociale bidrag (arbejdsmarkedsbidrag) og en forholdsmæssig høj indkomstbeskatning. Omvendt har Sverige høje sociale bidrag og en indkomstbeskatning, der generelt er lavere end den danske. Når en person udfører arbejde i Sverige, skal arbejdsgiveren indbetale ret høje arbejdsgiverbidrag til staten, beregnet på grundlag af den udbetalte løn.

Den gamle grænsegængerftale medførte derfor, at personer med hjemsted i Danmark og arbejde i Sverige blev udsat for en samlet niveau for skatter og sociale bidrag, der var væsentligt højere, end hvis de havde hjemsted og arbejde i Danmark, henholdsvis Sverige. Til gengæld fik personer med hjemsted i Sverige og arbejde i Danmark fordel af et væsentligt lavere niveau for den samlede betaling af skatter og sociale bidrag.

Ren kildelandsbeskatning ville medføre, at progressionen i indkomstbeskatningen ikke kan opretholdes. En person med forholdsvis lave indkomster fra flere lande, men en samlet høj indkomst, ville ikke blive beskattet på samme niveau som en person med samme høje indkomst fra samme land.

b. Problemer med lempelsesberegningen

Personer, som er hjemmehørende i et land og har indkomst fra et andet land, kan have problemer med at forstå lempelsesberegningen.

F.eks. medfører den nordiske dobbeltbeskatningsaftales artikel 18, at pension kun kan beskattes i det land, hvorfra den udbetales. Artikel 25, stk. 1, litra c, medfører, at hvis en person, der er hjemmehø-

rende i Danmark, modtager indkomst fra et andet nordisk land, der kun kan beskattes i dette land, kan Danmark alligevel medregne indkomsten i det danske skattegrundlag. Men i så fald skal den danske skat af den samlede indkomst nedsættes med den forholdsmæssige del, der vedrører den udenlandske indkomst.

Artikel 25, stk. 1, litra c, får f.eks. virkning for en person, som er hjemmehørende i Danmark og som har en dansk pension på 100.000 kr. og en pension på 50.000 kr. fra et andet nordisk land. I så fald vil den pågældendes skattepligtige indkomst blive opgjort til 150.000 kr. Den beregnede skat vil imidlertid blive nedsat med 1/3, idet den udenlandske indkomst udgør 1/3 af den skattepligtige indkomst. Reglen medfører således, at den danske pension på 100.000 kr. bliver beskattet med den skattesats, som gælder for en skattepligtig indkomst på 150.000 kr.

Personer mener undertiden, at denne virkning er i strid med reglen om, at pension kun kan beskattes i det land, hvorfra den udbetales.

Ved lempelsesberegningen skal den udenlandske del af den skattepligtige indkomst nedsættes med de fradragsberettigede udgifter, der vedrører denne indkomst.

I nogle tilfælde kan der være problemer ved lempelsesberegningen, fordi en person har fradragsberettigede udgifter, som kan være vanskeligt at henføre til en bestemt indkomst.

c. Andre problemer

I nogle tilfælde har en person *boliger i flere lande*. I så fald kan det være et problem at fastlægge, hvor den pågældende er hjemmehørende i dobbeltbeskatningsaftalens forstand. Efter aftalen er det nemlig nødvendigt at fastlægge, i hvilket land en person er hjemmehørende, for at denne kan opnå fordele efter aftalen. En person kan kun være hjemmehørende i et land.

Der kan ikke opstilles skematiske regler for løsning af sådanne dobbelt-domicil-tilfælde. De kan kun løses ved en vurdering af de enkelte tilfældes individuelle forhold.

Den nordiske dobbeltbeskatningsaftale har en generel regel om, at *løn for arbejde* i tjenesteforhold som hovedregel kan beskattes i det land, hvor arbejdet udføres (arbejdslandet). Lønnen kan også beskattes i det land, hvor den pågældende lønmodtager er hjemmehørende (bopælslandet), men dette land skal i så fald nedsætte skatten.

Det kan medføre problemer i tilfælde, hvor arbejdet udføres i flere lande, således at lønnen skal fordeles på flere lande. Det gælder f.eks., hvis arbejde udføres fra en *hjemarbejdsplads* eller under tjenesterejser uden for det land, hvor arbejdet normalt udføres.

De nordiske lande har drøftet en ændring af den nordiske dobbeltbeskatningsaftale, så den får samme bestemmelser om hjemarbejdsplads m.v. som findes i Øresunds aftalen. Der var imidlertid ikke enighed om denne ændring.

Dobbeltbeskatningsaftalens artikel om lønindkomst medfører, at hvis f.eks. en person, som er hjemmehørende i Sverige og ansat ved et svensk *vikar-bureau*, udlejes til at udføre arbejde her i landet for en dansk hvervgiver, kan Danmark beskatte medarbejderen af lønnen for arbejdet her i landet.

Svenske vikar-bureauer kritiserer denne regel.

De nordiske lande har drøftet at indføre en regel, hvorefter Danmark i det ovenfor nævnte eksempel først kan beskatte, når den pågældende person har opholdt sig her i landet i mindst 183 dage. Der var imidlertid ikke enighed om en sådan ændring.

Dobbeltbeskatningsaftalen medfører, at løn for arbejde ombord på et dansk, færøsk, finsk, islandsk, norsk eller svensk *skib i international trafik* kan beskattes i det land, hvis nationalitet skibet har. Lønnen kan også beskattes i det land, hvor den pågældende sømand er bosat, men dette land skal i så fald nedsætte skatten under hensyn til den udenlandske skat.

Danmark har regler, hvorefter Danmark ikke beskatter en sømand af løn for arbejde på et skib i Dansk Internationalt Skibsregister (DIS). Det gælder, hvad enten sømanden bor her i landet eller i et andet land. Ordningen skal sikre, at rederier med skibe i DIS kan konkurrere med rederier i lande med lav beskatning.

De danske regler omfatter ikke udenlandsk beskatning. Søfolk fra andre nordiske lande med arbejde ombord på DIS-skibe kan altså blive beskattet i disse lande af løn for dette arbejde, uanset at lønnen er fastsat under hensyn til skattefrihed.

Ved indgåelsen af den nordiske dobbeltbeskatningsaftale i 1996 blev dette spørgsmål drøftet. Der var imidlertid ikke enighed om, at der var tale om et problem, som skulle løses i aftalen.

Færøerne har senere indført en tilsvarende skatteordning for søfolk i Færøsk Internationalt Skibsregister. Danmark og Færøerne har nu indgået en aftale, hvorefter de to dele af riget anerkender hinandens ordninger for skattefritagelse for sømænd på skibe i internationalt skibsregister

Den nordiske dobbeltbeskatningsaftale har ikke nogen særlig regel for *lastbilchauffører i international trafik*. Hvis en chauffør, der er bosat i et land, arbejder for en arbejdsgiver, der er hjemmehørende i et andet land, med kørsel i flere lande, medfører aftalens almindelige regler for lønindkomst, at lønnen skal deles op. I så fald kan arbejdsgiverens land alene beskatte den del af lønnen, som vedrører kørsel i dette land.

De nordiske lande har drøftet en ændring af den nordiske dobbeltbeskatningsaftale, så chaufførers løn for kørsel i international trafik kun kan beskattes i det land, hvor arbejdsgiveren er hjemmehørende. Det vil medføre, at arbejdsgiverens land kan beskatte hele lønnen. Dette forslag vil sikre sammenhængen med de sociale bidrag, der skal betales i arbejdsgiverens land. De nordiske lande besluttede imidlertid at afvente drøftelser om spørgsmålet i en arbejdsgruppen under OECD.

Den nordiske dobbeltbeskatningsaftale medfører, at løn for arbejde ombord på *fly i international trafik* kun kan beskattes i det land, hvor lønmodtageren er bosat.

For SAS's vedkommende gælder det særlige, at medarbejderne arbejder ombord på fly, som ofte anvendes i både national og international trafik. Den nordiske dobbeltbeskatningsaftale har derfor en særlig regel, hvorefter løn for arbejde ombord på et fly i national trafik, der drives af SAS, også kun kan beskattes i det land, hvor lønmodtageren er bosat.

Efter indgåelsen af den nordiske dobbeltbeskatningsaftale i 1996 har også andre luftfartsselskaber fået blandet national/international trafik. Der kan f.eks. være tale om et (andet) dansk luftfartsselskab (end SAS) med medarbejdere, som er bosat i Sverige og som arbejder på fly både i dansk trafik og international trafik. De gældende regler medfører, at et sådant luftfartsselskab skal opdele disse medarbejders løn i den del, som vedrører international trafik, og den del, der vedrører national trafik. Danmark kan alene beskatte den sidstnævnte del af lønnen.

De nordiske lande har besluttet, at ved en kommende revision af dobbeltbeskatningsaftalen vil de ændre reglen for arbejde ombord på fly i international trafik, så reglen generelt også anvendes i tilfælde, hvor en lønmodtager udfører arbejde om bord på fly både i national og international trafik.

Den nordiske dobbeltbeskatningsaftale har ikke regler, hvorefter en person, der er hjemmehørende i et nordisk land kan få fradrag ved dette lands beskatning for indbetalinger til pensionsordninger i et andet nordisk land. Som nævnt oven for har Danmark og Sverige aftalt regler om gensidig anerken-

delse af pensionsordninger i det andet land, for så vidt angår personer, som er flyttet mellem de to lande eller som er grænsegængere.

De nordiske lande har drøftet at foretage en tilsvarende ændring af dobbeltbeskatningsaftalen, men endnu ikke truffet beslutning.

3. Nordisk skatteportal og virtuelt nordisk skattekontor

Skatteforvaltningerne i Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige har sammen med Nordisk Ministerråd udviklet en fællesnordisk hjemmeside - www.nordisktax.net - som skal gøre det lettere for personer at få svar på skattespørgsmål vedr. flere nordiske lande.

På hjemmesiden kan man få oplysninger på dansk, finsk, islandsk, norsk, svensk og engelsk for hvert af de nordiske lande om generelle forhold (tilmelding til folkeregister og tildeling af cpr.nummer), om skattesystemet samt om social sikring.

På hjemmesiden er der mulighed for at stille spørgsmål til et virtuelt skattekontor. Hvis et spørgsmål angår skattereglerne i flere lande, vil det blive besvaret fra de pågældende lande.

På hjemmesiden er desuden links til relevante myndigheder i de enkelte lande, f.eks. sociale myndigheder og beskæftigelsesmyndigheder.